

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Сегментні характеристики високого фонетичного стилю у сучасному німецькому мовленні та врахування його особливостей у процесі формування іншомовної компетентності учнів старших класів закладів загальної середньої освіти»

Студентки 2 курсу групи 2 МСОДН
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальності 014 Середня освіта
Спеціалізації 014.022 Німецька мова і література
Додаткової спеціалізації 014.021 Англійська мова і література
Юрченко Марії Олександрівни

Використання чужих ідей,
результатів і текстів мають
посилання на відповідне джерело

Науковий керівник
Сольська Т.М,
кандидат філологічних наук, доцент

_____ Юрченко М.О____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

м. Вінниця – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНА НІМЕЦЬКА СТАНДАРТНА ВИМОВА ТА ЇЇ ФОНОСТИЛІСТИЧНА ВАРІАТИВНІСТЬ	10
1.1 Поняття та сфери застосування стандартної німецької вимови.....	10
1.2 Фоностилестична диференціація стандартної німецької вимови	11
1.3 Урочистий стиль мовлення та його характеристики.....	14
1.4 Жанрова стратифікація політичного дискурсу та його фоностилестичні характеристики.....	16
1.5 Академічний дискурс та його фоностилестичні характеристики	22
Висновки до розділу 1	23
РОЗДІЛ 2. ФОНОСТИЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИСОКОГО ФОНЕТИЧНОГО СТИЛЮ ОФІЦІЙНОГО МОВЛЕННЯ	25
2.1 Дослідження реалізації редукованого голосного Schwa-Laut [ə] як одного з маркерів високого фонетичного стилю	25
2.2 Варіювання фонем [r] у високому фонетичному стилі.....	35
2.3 Характеристики синсемантичних слів у високому фонетичному стилі	45
Висновки до розділу 2.....	47
РОЗДІЛ 3. ВРАХУВАННЯ ХАРАКТЕРИСТИК ВИСОКОГО ФОНЕТИЧНОГО СТИЛЮ У ПРОЦЕСІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	49
3.1 Важливість фонетичної компетентності у вивченні іноземної мови	49
3.2 Ознайомлення учнів з новими звуками іноземної мови.....	51
3.3 Ефективність вправ на репродукції звуків у навчанні вимови іноземної мови.....	52
3.4 Розвиток інтонаційних навичок у навчанні іноземних мов: методи та важливі аспекти.....	54

3.5 Фонетичні вправи на формування навички реалізації редукованого голосного Schwa-Laut [ə] в офіційному мовленні.....	55
3.6 Фонетичні вправи на формування навички реалізації фонем /r/ в офіційному мовленні.....	57
Висновки до розділу 3	61
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66

Список використаної літератури

1. Багмут А. Й. Функціонально-семантичний аспект інтонації // Записки з романо-германської філології. Вип. 22. — Одеса, 2008. С. 5—12.
2. Белова А.Д. Поняття “стиль”, “жанр”, “дискурс”, “текст” у сучасній лінгвістиці / А.Д. Белова // Вісник. Іноземна філологія. – Вип. 32-33. – 2002. – С.11-14.
3. Бондаренко Е. С. Територіальна варіативність голосних і приголосних сучасної німецької мови (експериментально-фонетичне дослідження) : дис. ... канд. філол. наук : 10. 02. 04 / Бондаренко Ельвіра Сидорівна. — К., 2005. — 218 с.
4. Васильченко О. Г. Функціонування алофонів фонемі /r/ у мовленні дикторів Німеччини 1923 – 2003 рр. (інструментально-фонетичне дослідження) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / Олена Германівна Васильченко. — Одеса, 2004. — 22 с.
5. Вербич Н.С. Інтонація переконування в публічному мовленні: Ін-т української мови НАН України; Луцьк, 2011. 208 с.
6. Вербич Н. С. Інтонація публічного виступу: основні напрями дослідження. Мовознавство, 2011, № 5. 97 с.
7. Вербич Н. С. Пауза в науковому мовленні. Культура слова №79'. Київ, 2013. 224 с.
8. Винник О.Ю. Дискурс, функціональний стиль, жанр, текст: співвідношення понять / О.Ю. Винник // Філологічні студії. – Луцьк: Волинський академічний дім, 2004. - №2. – С. 50-55.
9. Вольфовська О. О. Євланова О.О. Політичний дискурс впливу на слухача політичної промови. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». Випуск 61. Острог, 2016. 346 с.

10. Вольфовська О.О. Ритмічна організація промов сучасних політичних діячів Німеччини. Експериментально-фонетичне дослідження. дис. на здобув. ступ. канд. філол. наук. Київ, 2012. 221 с.
11. Галич, Л. Мовні засоби переконання в політичній комунікації. Київ: Видавництво Київського університету, 2010.
12. Євланова О.О. Засоби та прийоми мовного впливу. Автореферат. Київ, 2018. 20 с.
13. Калита А. А. Актуалізація емоційно-прагматичного потенціалу висловлення: монографія. Тернопіль, 2007. 320 с.
14. Калита А. А. Система фонетичних засобів актуалізації смислу висловлювання (експериментально-фонетичне дослідження англійського емоційного мовлення). Київ, 2002. 566 с.
15. Косьянова О.Г. Політичний дискурс: загальні характеристики поняття. Актуальні проблеми викладання іноземних мов для професійного спілкування: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. Том 1. Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара. Дніпропетровськ, 2012. 108 с.
16. Кузьменко Т. М. Редукція наголошених голосних у сучасному німецькому мовленні (експериментально-фонетичне дослідження) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Кузьменко Тетяна Миколаївна. — К., 2006. — 262 с.
17. Кушнерик В. І. Фоносемантизм у германських і слов'янських мовах / Володимир Іванович Кушнерик. — Чернівці : Рута, 2004. 416 с.
18. Ончуленко М.І. Жанри політичного дискурсу. Чернівецький національний університет
URL: http://www.rusnauka.com/22_NNP_2011/Philologia/3_90961.doc.htm
19. Петренко Д. О. Соціофонетична варіативність вимови політичних діячів Німеччини : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" Київ, 2003. 20 с.

- 20.Петренко О. Д. Соціофонетична варіативність сучасної німецької мови у Німеччині : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / Олександр Дем'янович Петренко. — Київ, 1999. 36 с.
- 21.Похитун Т., Умарова А. Німецька орфоепія й орфофонія: Постановка проблеми та завдань дослідження. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. 2017. № 36. С. 7-16.
- 22.Рудківський О. П. Німецькі приголосні у спонтанному мовленні: структурний і функціональний аспекти (експериментально-фонетичне дослідження): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 К., 2009. 295 с.
- 23.Рудківський О. П. Приголосні фонемні сучасної німецької мови, їх диференційні ознаки та варіативність у спонтанному мовленні. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. 2009. Вип. 18. С. 94-102.
- 24.Рудківський О. П. Фонетичні параметри варіантів голосних фонем німецької та української мов. Актуальні питання гуманітарних наук: зб. наук. статей. К.: Вид. центр КНЛУ. 2016. Вип. 15. С. 203-210.
- 25.Сольська Т. М. Алофонічна варіативність увулярної щілинної фонемі /r/ у німецькому, австрійському та швейцарському національних варіантах німецької мови. Наукові записки Національного університету „Острозька академія“. Серія „Філологічна“: зб. наук. пр. Острог: Вид-во Нац. ун-ту „Острозька академія“, 2014. Вип. 44. С. 284-289.
- 26.Сольська Т. М. Варіативність голосної /ε:/ у національних варіантах німецької мови в Німеччині, Австрії та Швейцарії. Фонетичні та граматичні студії. 2016. Вип. 12. С. 187-189.
- 27.Сольська Т. М. Модифікаційні процеси німецької орфоепічної норми в Німеччині, Австрії та Швейцарії (експериментально-фонетичне дослідження): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2015. 200 с.

28. Сольська Т. М. Німецька стандартна мова у світлі теорії національної варіативності. Актуальні проблеми іноземної філології: Лінгвістика та літературознавство: міжвуз. зб. наук. ст.. Бердянськ: БДПУ, 2013. Вип. VIII. Ч. 3. С. 13-20.
29. Сольська Т. М. Система, орфоепічна норма, національна варіативність сучасної німецької мови. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки. 2016. Вип. 1 (11). С. 228-234.
30. Сольська Т. М. Специфіка функціонування голосної /ɛ:/ у національних варіантах німецької мови в Німеччині, Австрії та Швейцарії. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. („Україна і світ: діалог мов та культур“), (Київ, 03-05 квіт. 2013 р.). К.: Вид. центр КНЛУ, 2013. С. 352-354.
31. Сольська Т. М. Специфіка функціонування увулярної щілинної фонемі /r/ у німецькому, австрійському та швейцарському національних варіантах німецької мови. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. („Іноземні мови у вищому навчальному закладі: теоретичні засади та прикладні аспекти“), (Вінниця, 10 квіт. 2013 р.). Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2013. С. 124-126.
32. Сольська Т. М. Становлення орфоепічної норми Німеччини як автономного національного центру німецької мови. Наукові записки. Серія: Філологічні науки : У 2 ч. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. Вип. 105 (1). С. 563-567.
33. Сольська Т.М. Фонетичні характеристики голосних перед алофонами фонемі /r/ у мовленні носіїв німецької мови в Німеччині, Австрії та Швейцарії / Т.М. Сольська // Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. [„Іноземні мови у вищому навчальному закладі: теоретичні засади та прикладні аспекти“], (Вінниця, 10 квіт. 2014 р.) / М-во освіти і науки України, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. — Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2014. — С. 109—111.

- 34.Стеріополо О. І. Теоретичні засади фонетики німецької мови: підруч. для студ. та викл. вищ. навч. закл. Вінниця: Нова книга, 2004. 320 с.
- 35.Шевців, І. Українська стилістика. Київ: Видавництво "Магістр", 2004.
- 36.Altmann H., Ziegenhain U. Phonetik, Phonologie und Graphemik fürs Examen. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2007. 195 S.
- 37.Becker Th. Einführung in die Phonetik und Phonologie des Deutschen. Darmstadt: WBG, 2012. 130 S.
- 38.Bickel H. Schmidlin R. Ein Wörterbuch der nationalen und regionalen Varianten der deutschen Standardsprache. Bulletin VALS-ASLA (Vereinigung für angewandte Linguistik in der Schweiz). 2004. № 79. S. 99-122.
- 39.Bondarenko E. Konstante und variable Eigenschaften der deutschen Vokalphoneme. Germanistik in der Ukraine. K.: Verlagszentrum der KNLU, 2013. Jahrsheft 8. S. 79-83.
- 40.Deutsches Aussprachewörterbuch / E.-M. Krech, E. Stock, U. Hirschfeld, L. Ch. Anders; mit Beitr. von W. Haas u. a. Berlin, New York: Walter de Gruyter, 2009. XI, 1076 S.
- 41.Duden: Aussprachewörterbuch. Wörterbuch der deutschen Standardaussprache / Max Mangold, Dudenredaktion. 6. Aufl. Mannheim, Wien, Zürich: Dudenverlag, 2005. 860 S.
- 42.Duden: Aussprachewörterbuch. Wörterbuch der deutschen Standardaussprache / Stefan Kleiner, Ralf Knöbl, Max Mangold, Dudenredaktion. 7. Aufl. Berlin: Bibliografisches Institut GmbH, 2015. 928 S.
- 43.Ernst P. Germanistische Sprachwissenschaft. Wien: WUV, 2004. 302 S.
- 44.Grassegger H. Phonetik, Phonologie. Idstein: Schulz-Kirchner Verlag, 2006. 141 S.
- 45.Hakkarainen H. J. Phonetik des Deutschen / Heikki J. Hakkarainen. München : Fink, 1995. 197 S.

46. Hall T. *Phonetik-Lehrbuch: Aussprache, Lautgestaltung, Sprachmelodie* / T. Hall. München : UTB GmbH, 2009. 300 c.
47. Huneke H.-W, Steinig W. *Deutsch als Fremdsprache: eine Einführung*. Berlin: Erich Schmidt, 2002. 270 S.
48. Jespersen O. *Lehrbuch der Phonetik*. Leipzig: B. G. Teubner, 1926. 258 S.
49. *Kleine Enzyklopädie – deutsche Sprache*. Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Wien: Lang, 2001. 845 S.
50. Kloeke W. v. L. *Deutsche Phonologie und Morphologie: Merkmale und Markiertheit*. Tübingen: Niemeyer, 1982. 258 S.
51. Kohler Klaus J. *Einführung in die Phonetik des Deutschen* / Klaus J. Kohler. [2., neubearb. Aufl.]. B. : Erich Schmidt, 1995. 249 S.
52. König W. *Atlas zur Aussprache des Schriftdeutschen in der Bundesrepublik Deutschland* / Werner König. Bd. 1. [1. Aufl.]. Ismaning : Max Hueber Verlag, 1989. 159 S.
53. Maas U. *Phonologie. Einführung in die funktionale Phonetik des Deutschen*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2006. 392 S.
54. Meinhold G. *Deutsche Standardaussprache : Lautschwächungen und Formstufen* / Gottfried Meinhold. Jena : Friedrich-Schiller-Universität, 1973. 145 S.
55. Muhr R. *Das Konzept "Deutsch als plurizentrische Sprache". Die Konsequenzen für die Sprachpolitik, den DaF-Unterricht und die Sprachvermittlung* / R. Muhr // Germanistische Mitteilungen. Zeitschrift für deutsche Sprache, Literatur und Kultur in Wissenschaft und Praxis. 1996. 43/44. S. 239-257.
56. Neppert J. *Elemente einer akustischen Phonetik* / J. Neppert. Hamburg : Buske Verlag, 1999. 298 S.
57. Noack Ch. *Phonologie* / Christina Noack; hrsg. v. J. Meibauer, M. Steinbach. Heidelberg : Universitätsverlag Winter, 2010. 100 S.

58. Petrenko O. Das Zusammenwirken von sozialen, situativen und sprachlichen Strukturen der gegenwärtigen deutschen Sprache. Germanistik in der Ukraine. 2011. Jahrbuch 6. S. 23-29.
59. Phonetische Transkription des Deutschen. Ein Arbeitsbuch / [Rues B., Redecker B., Koch E. u.a.]. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2009. 157 S.
60. Reinke K. Einfach Deutsch aussprechen. Phonetischer Einführungskurs Deutsch als Fremdsprache. Leipzig: Schubert, 2011. 72 S.
61. Reis M. Lauttheorie und Lautgeschichte. Untersuchungen am Beispiel der Dehnungs- und Kürzungsvorgänge im Deutschen / Marga Reis. München : Wilhelm Fink Verlag, 1974. 336 S.
62. Rudkiwskyj O. Intonatorische Einflussfaktoren der Spannung und Stimmbeteiligung von deutschen Konsonanten / O. Rudkiwskyj // Germanistik in der Ukraine. 2011. Jahrbuch 6. S. 39-46.
63. Schmid S. Zur Vokalquantität in der Mundart der Stadt Zürich / Stephan Schmid // Linguistik online. Dialektologie des Schweizerdeutschen. 2004. № 20. S. 93-116.
64. Solska T. Allgemeines und Spezifisches im Vokalismus der nationalen Varietäten der deutschen Sprache in Deutschland, Österreich und in der Schweiz Germanistik in der Ukraine. K.: Verlagszentrum der KNLU, 2012. Jahrbuch 7. S. 141-149.
65. Solska T. Die Realisierung der Plosive in den Nationalvarietäten des Deutschen in Deutschland, Österreich und in der Schweiz. Linguistica Pragensia. 2021. 31(1): 74-89.
66. Solska T. Spektrale Charakteristiken der Hochzungenvokale in den nationalen Varietäten der deutschen Sprache in Deutschland, Österreich und in der Schweiz. Germanistik in der Ukraine. K.: Verlagszentrum der KNLU, 2013. Jahrbuch 8. S. 107-114.

67. Solska, T., O. Borovska, K. Poseletska, N. Vyshyvana. Untersuchung zu der Realisierung des Phonems /r/ im unbetonten wortfinalen Silbenanlaut in der modernen deutschen Spontanrede. *Linguistica Silesiana*. 2022. 43: 7–23.
68. Staffeldt S. Einführung in die Phonetik, Phonologie und Graphematik des Deutschen. Ein Leitfaden für den akademischen Unterricht. Tübingen: Stauffenburg Verlag, 2010. 191 S.
69. Steriopolo E. Untersuchungen zu den Vokalrealisierungen im Deutschen. Forschungsberichte des Instituts für Phonetik und sprachliche Kommunikation der Universität München (FIPKM) 32. München, 1994. S. 263-293.
70. Takahashi H. Verschiedene Varietäten des Deutschen und deren Beziehung zum Unterricht Deutsch als Fremdsprache (DaF) / H. Takahashi // *Zeitschrift für Angewandte Linguistik. GAL-Bulletin*. 1999. Heft 31 S. 109-123.
71. Ulbrich H. Instrumentalphonetisch-auditive R-Untersuchungen im Deutschen. Berlin: Akademie-Verlag, 1972. 168 S.
72. Wängler H.-H. Grundriss einer Phonetik des Deutschen: mit einer allgemeinen Einführung in die Phonetik. Marburg: N. G. Elwert Verlag, 1960. 156 S.
73. Wängler H.-H.. Rangwörterbuch hochdeutscher Umgangssprache, N.G. Marburg, 1963.
74. Wiese R. Phonetik und Phonologie. Paderborn: Wilhelm Fink, 2011. 128 S.
75. Winkler Ch. Zur Frage der deutschen Hochlautung. *Jahrbuch des Instituts für deutsche Sprache*. 1967. S. 313-328.
76. Wörterbuch der deutschen Aussprache / [E.-M. Krech, E. Kurka, H. Stelzig, E. Stock u. a.]. Leipzig: Bibliographisches Institut, 1974. 549 S.